Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

ZBIÓR PRAW dla Państw Królestwa Pruskiego.

№ 16.

(No. 1370.) Allerhöchste Kabinetsorder vom 4. d. M., die, die Städte-Ordnung vom 19. November 1808. ergänzenden und erläuternden Bestimmungen betreffend.

Ich habe die mit Ihrem Berichte vom 26. Mai c. Mir eingereichte Zusammenstellung der nachträglichen Bestimmungen, durch welche die Städte-Ordnung vom 19. November 1808. seit ihrer Bekanntmachung ergänzt und erläutert worden, genehmigt, auch diesen Bestimmungen, in soweit sie auf Verfügungen des Ministerii beruhen, Meine Bestätigung ertheilt, und autorisire Sie, die hiebei zurückfolgende Zusammenstellung sammt gegenwärtiger Order durch die Gesetz-Sammlung bekannt zu machen. Ich billige übrigens, daß Sie die blos reglementarischen Verfügungen des Ministerii und solche, durch welche die Zweifel der Behörden über die Auslegung und Anwendung des Gesetzes in einzelnen Fällen beseitigt worden, nicht in die Zusammenstellung aufgenommen haben, da die Ministerien zum Erlasse solcher Verfügungen, welche das Gesetz nicht ändern, oder nicht eine gesetzliche Deklaration enthalten, ohne besondere Autorisation befugt sind.

Berlin, den 4. Juli 1832.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staats- und Minister des Innern und der Polizei Frh. v. Brenn.

(Nro. 1370.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 4. m. b., tyczący się postanowień uzupełniających i objaśniających Ordynacją (regulamin) miast z dnia 19. Listopada 1808.

Podane Mi z raportem WPana z dnia 26. Maja r. b. zebranie dodatkowych postanowień uzupełniających i objaśniających Ordynacyą (regulamin) miejską z d. 19. Listopada 1808. od czasu jéj publikacyi, approbowałem, i onymże, o ile opierają się na rozporządzeniach ministerjalnych, nadałem sankcją, upoważniam oraz WPana do umieszczenia w Zbiorze praw zebrania, które w załączeniu zwracam, i niniejszego rozkazu. Pochwalam to zresztą, żeś WPan porządkowe tylko rozporządzenia ministerjalne i takie, przez które wątpliwości władz pod względem wykładu i zastósowania ustawy w pojedyńczych przypadkach usunięte zostały, nie zamieścił w zebraniu, skoro Ministerstwa mocne są, bez wyraźnego upoważnienia, wydawać takie rozporządzenia, które nie zmieniają ustawy lub niezawierają w sobie prawnéj deklaracyi.

Berlin, dnia 4. Lipca 1832.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Ministra Stanu, spraw wewnętrzn. i policyi Barona Brenn.

Zusammenstellung

der nachträglichen Bestimmungen, durch welche die Städte-Ordnung vom 19. November 1808. seit ihrer Bekanntmachung ergänzt und erläutert worden.

Seine Majestät der König haben für nöthig befunden, sowohl diejenigen Allerhöchsten Anordnungen, durch welche die Städte-Ordnung vom 19. November 1808. ergänzt und erläutert worden, als auch die zu gleichem Zwecke erlassenen Ministerial-Verfügungen, ihrem wesentlichen Inhalte nach, übersichtlich zusammenstellen zu lassen. Dem deshalb ergangenen Allerhöchsten Befehle gemäß ist folgende Zusammenstellung der gedachten Vorschriften gefertigt und Sr. Majestät dem Könige vorgelegt worden.

Zum §. 15.

a) Die den Eigenthümern im städtischen Gemeine-Bezirke aufgelegte Verpflichtung zur Gewinnung des Bürgerrechts kann nur gegen die Eigenthümer bewohnter Grundstücke, nicht aber gegen die Eigenthümer der nicht mit Wohnhäuser bebauten Parzelen, in Anspruch genommen werden.

b) Gewerbetreibende, welche nur vorübergehend in der Stadt Geschäfte treiben, ohne in derselben ihren Wohnsitz, im rechtlichen Sinne, zu nehmen, können nicht zur Gewinnung des Bürgerrechts angehalten werden.

Zum §. 16.

Wenn die städtischen Behörden sich bewogen finden, einer Person das Ehrenbürgerrecht zu ertheilen, so ist dies eine bloße Ehrenbezeigung, welche die Theilnahme an den Lasten und Pflichten des Bürgerrechts von selbst ausschließt.

Zum §. 17.

a) Wer bereits in einer Stadt das Bürgerrecht gewonnen hat, muß dasselbe bei dem Ueberzuge in

Zebranie

dodatkowych postanowień, uzupełniających i objaśniających Ordynacją (regulamin) miast z dnia 19. Listopada 1808. od jéj publikacyi wydanych.

N. Król uznał potrzebę zebrania w jeden ogół tak Najwyższych postanowień, przez które Ordynacja (regulamin) miejska z d. 19. Listopada 1808. uzupełnioną i objaśnioną została, jakoteż wydanych w tymże celu rozporządzeń, w istotnéj ich treści. Stósownie do Najwyższego w téj mierze rozkazu zostało następujące zebranie rzeczonych przepisów sporządzoném i N. Królowi przełożoném.

Do §. 15.

a) Do dopełnienia włożonego na właścicieli w obwodzie gminy miejskiéj obowiązku nabycia prawa miejskiego, pociągani tylko być mogą właściciele gruntów zamieszkałych, nie zaś właściciele niezabudowanych domami mieszkalnemi części gruntów.

b) Procedernicy, którzy tylko przez czas krótki odbywają swe czynności w mieście, nieobierając sobie w témże zamieszkania w prawném znaczeniu, nie mogą być zniewalani do nabycia miejskiego.

Do §. 16.

Skoro władze miejskie mają powód nadania komu prawa miejskiego honoris causa, uważa się to tylko za okazanie honoru, które samo z siebie wyłącza udział w ciężarach i obowiązkach prawa miejskiego.

Do §. 17.

a) Kto już w jedném mieście pozyskał miejskie, musi wprawdzie wyprowadziwszy się

eine andere, in dieser zwar ebenfalls erwerben. Es sollen indessen einem solchen keine doppelte Kosten zur Last fallen, daher er für das Bürgerrecht in dem neuen Wohnorte nur in sofern einen Nachschuß zu bezahlen hat, als dasselbe theurer denn an dem vorigen ist.

b) Der Ausdruck: sich häuslich niederlassen, bedeutet soviel als: seinen Wohnsitz im rechtlichen Sinne in einem Orte nehmen.

Zum §. 18.

a) Auch Frauen von Nichtbürgern müssen, wenn sie Gewerbe betreiben oder Grundstücke erwerben wollen, das Bürgerrecht gewinnen.

b) Wittwen von Bürgern und geschiedene, aber nicht ausdrücklich für den schuldigen Theil erklärte Frauen bleiben, so lange sie nicht sich anderweit verheirathen, im Besitze des Bürgerrechts, und können in Folge desselben Gewerbe treiben und Grundstücke erwerben, ohne das Bürgerrecht für ihre Person besonders zu gewinnen.

Zum §. 19.

a) Jedem Soldaten, der in den Kriegen der Jahre 1813. bis 1815. gedient und Zeugnisse seines Wohlverhaltens aufzuweisen hat, soll das Bürgerrecht der Stadt, in der er wohnen und sein Gewerbe betreiben will, unentgeldlich ertheilt werden, wenn er durch ein Zeugniß zweier unbescholtener Bürger des Orts bescheinigt, daß er die Kosten des Bürgerrechts zu bezahlen nicht im Stande sei.

Dieser Begünstigung werden theilhaft:

1) alle Soldaten, welche mit mobil gemachten Truppentheilen ausmarschirt sind, gleichviel, ob sie vor den Feind kamen oder nicht;

2) Nicht-Combattanten, welche sich bei solchen Heeres-Abtheilungen befanden, die vor den Feind gekommen sind;

do innego, wziąść i w tém miejskie, niemoże jednak być pociąganym do podwójnych kosztów, owszém w nowém miejscu zamieszkania winien za miejskie dopłacić tylko tę ilość, któraby opłatę w przeszłém już uiszczoną przewyższała.

b) Przez wyraz: osieść, rozumi się: obrać gdzie zamieszkanie w prawném znaczeniu.

Do §. 18.

a) Także żony nieobywateli, chcąc sprawować proceder lub nabyć nieruchomość, winny pozyskać miejskie.

b) Wdowy po obywatelach i żony rozwiedzione, lecz nie za winną stronę wyraźnie uznane, dopóki niewejdą nanowo w związki małżeńskie, pozostają przy prawie miejskiém, i mogą na mocy tegoż sprawować proceder i nabywać nieruchomości, niemając potrzeby pozyskania wyraźnie na swą osobę miejskiego.

Do §. 19.

a) Każdemu żołnierzowi, który służył w wojnach r. 1813. do 1815. i posiada świadectwa dobrego zachowania się, ma prawo miejskie miasta, w którém chce mieszkać i proceder swój prowadzić, bezpłatnie być udzieloném, skoro poświadczeniem dwóch miejscowych obywateli dobrych obyczajów udowodni, iż nie jest w stanie opłacić kosztów prawa miejskiego.

Dobrodziejstwo to służy:

1) wszystkim żołnierzom, którzy byli wyruszyli w pochód z wojskiem na stopie wojennéj, bez względu, czy walczyli z nieprzyjacielem lub nie;

2) nie uzbrojonym do boju, którzy się znajdowali przy wojsku, które stało przed nieprzyjacielem;

3) Landes-Eingeborne, welche die Kriege von $18\frac{13}{15}$. zwar nicht bei der preußischen, aber doch bei einer der alliirten Armeen mitgemacht haben.

b) In Hinsicht der Juden bewendet es allenthalben, wo das Edikt vom 11. März 1812. nicht gilt, bis zu anderweiter gesetzlicher Bestimmung, bei der jetzt bestehenden Verfassung.

Zu §§. 20. und 39.

a) Die Versagung des nachgesuchten Bürgerrechts und die Ausschließung von dem schon gewonnenen, betrifft in allen durch die Städte-Ordnung angegebenen Fällen nur die Ausschließung von den Ehrenrechten, namentlich vom Rechte der Theilnahme an den Wahlen und Berathungen der Bürgerschaft, und der Wählbarkeit zu Kommunal-Aemtern, ist aber auf Grundbesitz und Gewerbebetrieb von keinem Einflusse.

Daher soll in solchen Fällen der Bürgerbrief nicht versagt, sondern eventuell nur mit Aufnahme der auf die Ehrenrechte sich beziehenden Klausel ausgefertigt werden.

b) Diejenigen Personen, welche vor Einführung der Städte-Ordnung das Bürgerrecht gewonnen, jedoch Verbrechen begangen haben, wegen welcher ihnen nach diesem Gesetze das Bürgerrecht zu versagen oder wieder zu entziehen wäre, bleiben bei Einführung derselben, nach Verschiedenheit der Fälle auf Antrag der Stadtverordneten (§. 21.) oder in nothwendiger Folge ihres Vergehens (§. 39.), von den städtischen Ehrenrechten ausgeschlossen.

Zum §. 25.

Der Bürger-Eid wird dahin abgeleistet:

Ich N. N. schwöre, dem Könige unterthänig, treu und gehorsam zu seyn, dem Magistrate Folge zu leisten, meine Pflichten als Bürger,

3) krajowcom, którzy odbyli wojny roku $18\frac{13}{15}$. chociaż nie w pruskiém, lecz w którémkolwiek sprzymierzoném wojsku.

b) Co się tyczy żydów, wszędzie, gdzie edykt z dnia 11. Marca 1812. nie jest obowięzującym, pozostaje się, aż do dalszych prawnych postanowień, przy dotychczasowych urządzeniach.

Do §§. 20. i 39.

a) Odmówienie poszukiwanego prawa miejskiego i wyłączenie od już pozyskanego, dotyczy się we wszystkich wskazanych ordynacją miejską przypadkach, tylko wyłączenia od praw honorowych, mianowicie od prawa należenia do wyborów i obrad obywateli, tudzież obieralności na urzędy kommunalne, nie ma zaś żadnego wpływu na posiadłość gruntową i sprawowanie procederu.

W takich więc przypadkach list obywatelski nie ma być odmówionym, lecz eventualiter tylko z zamieszczeniem w nim ściągających się do praw honorowych zastrzeżeń, powinien być wygotowanym.

b) Osoby, które przed zaprowadzeniem ordynacyi miejskiéj pozyskały prawo miejskie, dopuściły się jednak zbrodni, dla którychby im wypadło podług téj ustawy odmówić lub odjąć znowu prawo miejskie, zostają, przy zaprowadzeniu onéjże, w miarę przypadków za wnioskiem reprezentantów miasta (§. 21.) lub w nieodzownym skutku ich występku (§. 39.) od praw honorowych miejskich wyłączonemi.

Do §. 25.

Przysięga miejska jest téj treści:

Ja N. N. przysięgam, być królowi poddanym, wiernym i posłusznym, słuchać Magistratu, dopełniać obowiązków jako

wie sie mir durch die Städte-Ordnung vorgeschrieben sind, nach bestem Wissen und Gewissen zu erfüllen, und zum Wohle der Stadt nach allen meinen Kräften beizuwirken. So wahr ꝛc.

Zum §. 44.

a) Jeder Schutzverwandte hat als solcher zu allen städtischen Lasten und Pflichten und zu den öffentlichen Anstalten, deren Vortheil er mitgenießt, zwei Drittheile desjenigen Satzes beizutragen, auf welchen sich sein Beitrag nach Maaßgabe seines Gewerbes und seiner Vermögens-Verhältnisse belaufen würde, wenn er Bürger wäre.

Dies bezieht sich jedoch nur auf direkte Steuern, indem zu indirekten alle Einwohner, auch diejenigen, die von direkten Gemeinebeiträgen gänzlich befreit sind, gleich allen übrigen Einwohnern beitragen müssen.

b) Die Beiträge vom Dienst-Einkommen der Beamten sind besonders regulirt durch das Gesetz vom 11. Juli 1822.

Zum §. 56.

a) Glauben die Gemeinen, auf dem Wege einer Erhöhung der Klassen- oder der Mahl- und Schlachtsteuer die Beiträge der einzelnen Mitglieder am angemessensten erheben zu können, so soll ihnen solches unter Genehmigung der vorgesetzten Regierungen verstattet werden. Andere Auflagen und Ausschläge für die Bezirks- und Gemeine-Bedürfnisse können jedoch nur dann erhoben werden, wenn sie bereits bestehen, und das Bedürfniß dazu noch fortdauert, oder wenn sie in der Verfassung und auf landesherrlicher Bewilligung beruhen, in allen Fällen aber nur, in sofern sie den Bestimmungen der allgemeinen Steuergesetze und der Freiheit des innern Verkehrs nicht hinderlich sind.

obywatel, tak jak mi są przez ordynacyą miejską przepisane, według najlepszéj wiadomości i sumienia, i przykładać się do dobra miasta w miarę wszystkich sił moich. Tak i t. d.

Do §. 44.

a) Każdy współmieszkaniec, jako taki, przykładać się ma do wszełkich miejskich ciężarów i obowiązków i do publicznych zakładów, z których pospołu korzysta, dwiema trzeciemi częściami téj ilości, jakąby składka jego w stósunku jego procederu i majątku wynosiła, gdyby był obywatelem.

To jednak ściąga się tylko do stałych podatków, ile że do niestałych wszyscy mieszkańcy, nawet ci, którzy od stałych składek kommunalnych całkiém są uwolnieni, porówno wszystkim innym mieszkańcom przykładać się winni.

b) Składki od dochodu służbowego urzędników są oddzielnie uregulowane przez ustawę z dnia 11. Lipca 1822.

Do §. 56.

a) Jeżeli gminy sądzą, iż ściąganie składek od pojedyńczych członków najlepiéj uskutecznioném być może przez podwyższenie podatku klassycznego albo też od mlewa i rzezi, ma im to być wolno za przychyleniem się do tego przełożonych Regencyj. Wszakże inne daniny na potrzeby obwodowe i gminne, wtenczas tylko mogą być ściągane, jeżeli już istnieją, i potrzeba ich ciągle jeszcze trwa, lub jeżeli się zasadzają na prawie i na zezwoleniu Rządu, we wszystkich zaś przypadkach tylko wtenczas, skoro nietamują przepisów powszechnych ustaw poborowych i wolności handlu wewnętrznego.

b) Es versteht sich übrigens von selbst, daß die Eigenthümer von Grundstücken im Stadtbezirke, wenn sie gleich nicht ihren Wohnsitz daselbst haben, zu den städtischen nach dem Grund-Eigenthume vertheilten Leistungen verpflichtet sind.

b) Zresztą rozumi się samo z siebie, iż właściciele gruntów w obwodzie miasta, chociaż w nim niemieszkając, obowiązani są do prestacyj miejskich w stósunku własności gruntowéj rozłożonych.

Zum §. 58.

Durch das Verbot, Privatgrundstücke von irgend einer Leistung zu befreien, ist den Stadtbehörden die Befugniß nicht genommen, zur Beförderung des Ausbaues der Städte, den Neu-Anbauenden auf gewisse Jahre Abgabenfreiheit zuzugestehen.

Do §. 58.

Przez zakaz uwalniania gruntów prywatnych od jakiéj daniny, nie są władze miejskie pozbawione prawa zapewniania nowobudującym, na niektóre lata, wolności od podatków, aby przezto ułatwić dobudowanie miast.

Zum §. 60.

In Rücksicht auf das Verfahren bei der Ablösung der dinglichen Befreiungen wird bestimmt, daß der Betrag der Ablösung durch Schiedsrichter festgesetzt wird, von welchen Einen der Besitzer des bisher befreiten Grundstücks, den Andern die Stadtverordneten-Versammlung erwählt, und wobei die Regierung einen Obmann bestellt. Durch deren Ausspruch wird unabänderlich festgestellt, welchen Geldwerth die Befreiung im gewöhnlichen Laufe der Dinge nach einem Durchschnitte von 10 Jahren jährlich gehabt hat. Sobald die Gemeine den zwanzigfachen Betrag des ermittelten Jahres-Quantums an den Betheiligten baar bezahlt hat, hört die Befreiung auf, und das Grundstück ist wie alle übrige zu sämmtlichen Gemeinlasten anzuziehen.

Nach diesen Grundsätzen können die Befreiungen zu jeder Zeit von der Gemeine abgelöst werden.

Do §. 60.

We względzie postępowania przy spłacaniu uwolnień (swobod) rzeczowych postanawia się, iż ilość wykupna stanowią sędziowie polubowni, z których jednego obiera posiedziciel uwolnionego dotąd gruntu, drugiego zgromadzenie reprezentantów, a Regencja wyznacza superarbitra. Decyzja ich stanowi nieodmiennie, jaką wartość pieniężną uwolnienie w zwyczajnym toku rzeczy podług przecięcia z 10 lat rocznie miało. Skoro gmina dwudziestokrotną ilość wypośrodkowanéj kwoty roczniéj wypłaciła gotowizną interesentowi, ustaje uwolnienie, a grunt należy, jak każdy inny, do wszelkich ciężarów gminnych pociągać.

Podług tych zasad może gmina każdego czasu uwolnienia spłacać.

Zum §. 70.

Die Stadtverordneten-Versammlungen sollen erst bei zweihundert stimmfähigen Bürgern und darüber nach Vorschrift der Städte-Ordnung, dagegen aber bei 150 bis 200 Stimmfähigen nur aus 18, bei 100 bis 150 dergleichen nur aus 12, bei weniger als 100 aber nur aus 9 Personen, konstituirt werden. Wenn eine Stadtgemeine eine angemessene Verminderung der gesetzlichen Anzahl wünscht, so ist der Minister des

Do §. 70.

Zgromadzenia reprezentantów mają dopiero wtenczas, gdy jest dwieście obywateli prawo głosowania mających i więcéj, składać się z liczby ordynacją przepisanéj, gdy zaś jest 150 do 200 prawo głosowania mających tylko z 18, gdy 100 do 150 tylko z 12, gdy zaś mniéj jak 100 tylko z 9 osób. Jeżeli gmina miejska żąda stósownego zmniejszenia liczby prawem

Innern und der Polizei autorisirt, auf den gemeinschaftlichen Antrag des Magistrats und der Stadtverordneten auf einzufordernden Gutachten der Regierung, die Genehmigung zu ertheilen.

Zum §. 84.

Magistrats-Unterbeamte sind, so lange ihr Amt dauert, von der Wählbarkeit zu den Stellen der Stadtverordneten ausgeschlossen, da ihre amtliche Stellung sich nicht mit der eines Stadtverordneten vereinigen läßt.

Zum §. 109.

a) Wenn die Stadtverordneten-Versammlung sich weigert, dasjenige aufzubringen, was nach einer vom Magistrate aufgestellten, von der Regierung geprüften und bestätigten Nachweisung zu Erhaltung des städtischen Haushalts erforderlich ist, so müssen der Vorsteher und demnächst die Mitglieder der Versammlung durch alle Grade der Exekution zu Erfüllung dieser Verpflichtung angehalten werden.

b) Wenn gegen die Verbindlichkeit zu Entrichtung einer Kommunal-Abgabe Widerspruch erhoben und auf rechtliches Gehör provozirt wird, so hat solches keinen Suspensiv-Effekt, vielmehr bleibt der Regierung überlassen, die Exekution zu verfügen.

Zum §. 110.

Das Gesetz ist die Vollmacht der Stadtverordneten. Wenn sie daher Handlungen auf eine andere Weise vornehmen, als auf die, zu welcher sie durch das Gesetz angewiesen sind, so sind diese zu beurtheilen, wie Handlungen eines Bevollmächtigten, der seine Vollmacht überschritten hat.

Zum §. 113.

Wenn übrigens eine der beiden städtischen Behörden es rathsam oder nothwendig findet, die Andre von den Gründen eines Vorschlages oder Beschlusses

przepisanéj, mocen jest Minister spraw wewnętrznych i policyi przychylić się do tego, po zażądanéj opinii Regencyi, w skutek spólnego wniosku magistratu i reprezentantów.

Do §. 84.

Urzędnicy magistratowi niższego stopnia, dopóki trwa ich urząd, wyłączeni są od obieralności na posady reprezentantów miasta, ileże urzędowe ich stósunki niezgadzają się z stósunkami reprezentanta.

Do §. 109.

a) Jeżeli zgromadzenie reprezentantów niechce wystarać się o zebranie tego, co podług ułożonego przez magistrat, a przejrzanego i potwierdzonego przez Regencyą wykazu, potrzebném jest do utrzymania budżetu miejskiego, należy przełożonego a następnie członków zgromadzenia przez wszystkie stopnie exekucyi zniewolić do dopełnienia tego obowiązku.

b) Gdy kto przeciw obowiązkowi do uiszczenia jakiéj daniny kommunalnéj protestacją zanosi i odwołuje się do rozprawy sądowéj, niema to żadnego odraczającego skutku, owszém zostawia się Regencyi wydanie exekucyi.

Do §. 110.

Ustawa jest pełnomocnictwem reprezentantów. Gdy więc oni przedsiębiorą czynności w innym sposobie, jak w wskazanym przez ustawę, uważać je należy, jako czynności pełnomocnika, który pełnomocnictwo swe przestąpił.

Do §. 113.

Skoro zresztą jedna z obu władz miejskich uważa za rzecz dobrą lub potrzebną, zawiadomić drugą o powodach propozycyi lub uchwa-

durch mündlichen Vortrag zu unterrichten, so steht ihr frei, eines oder einige ihrer Mitglieder zu diesem Behuf an die andre Behörde abzuordnen, welche Abgeordnete sich jedoch vor der Abstimmung wieder entfernen.

Zum §. 114.

Den Stadtverordneten ist es nicht erlaubt, ihrem Vorsteher oder sonst einem ihres Mittels ein Geschenk aus der öffentlichen Kasse zu dekretiren.

Zum §. 116.

Auch Geistliche sind zu den Aemtern des Vorstehers und Protokollführers der Stadtverordneten und ihrer Stellvertreter nicht wählbar.

Zum §. 117.

a) Die Zahl der Stimmen, nach welcher die Stellvertreter einrücken, wird nicht nach dem Verhältnisse der Zahl der Wähler in den einzelnen Bezirken berechnet, vielmehr bestimmt die Zahl der Stimmen, die sie überhaupt für sich gehabt haben, die Reihefolge ihrer Einberufung.

b) Da die Stellvertreter nur bei eintretenden Erledigungen einberufen werden müssen, so ist es nicht nöthig, daß wegen jeder vorübergehenden Behinderung eines Stadtverordneten die Einberufung erfolge.

Der Vorsteher der Stadtverordneten soll aber die Einberufung der erforderlichen Stellvertreter auch bei augenblicklichen Behinderungen einzelner Stadtverordneten veranlassen, wenn entweder wichtige Geschäfte, namentlich Magistratswahlen, vorgenommen werden sollen, bei welchen die möglichste Vollzählichkeit der Versammlung wünschenswerth ist, oder wenn so viele Stadtverordnete augenblicklich behindert sind, daß die Versammlung nicht beschlußfähig seyn würde.

ły przez ustną relacją, wolno jéj, tym końcem jednego lub kilku swych członków delegować do drugiéj władzy, którzyto deputowani oddalają się jednak znowu przed głosowaniem.

Do §. 114.

Reprezentantom niewolno uchwalić dla swego przełożonego lub kogo innego z ich grona, podarunku z kassy publicznéj.

Do §. 116.

Także duchowni niesą na urzędy przełożonego i trzymającego pióro w składzie reprezentantów i ich zastępców obieralnymi.

Do §. 117.

a) Liczba głosów, podług któréy zastępcy wstępują do składu, niebierze się według stósunku liczby obiorców w pojedyńczych cyrkułach, owszém liczba głosów, jaką w ogólności mieli za sobą, stanowi kolej ich przywoływania.

b) Ponieważ zastępcy tylko przy wydarzonych wakansach przywoływanymi być powinni, nie potrzeba więc za każdą chwilową dla reprezentanta przeszkodą, przywoływać zastępcę.

Ma jednak Przełożony reprezentantów zarządzić przywołanie potrzebnych zastępców także w chwilowych dla pojedyńczych reprezentantów przeszkodach, gdy albo mają być przedsięwzięte ważne czynności, mianowicie wybory urzędników magistratowych, przy których starać się trzeba o jaknajwiększy komplet zgromadzenia, lub gdy tylu reprezentantów chwilowéj doznaje przeszkody, iżby zgromadzenie nie mogło uchwał stanowić.

Zu §§. 142—144.

Wenn das Bedürfniß einer Stadt nicht alle diejenigen Beamten erfordert, deren Anstellung in diesen §§. vorgeschrieben ist, so kann der Minister des Innern und der Polizei, auf den Antrag des Magistrats und der Stadtverordneten, nach erfordertem Gutachten der Regierung, von der Annahme der für entbehrlich geachteten Beamten dispensiren, namentlich auch in mittlern Städten die Vereinigung der Stellen des Bürgermeisters und Syndikus gestatten.

Zum §. 144.

Die ältesten gelehrten Stadträthe haben als solche keinen Anspruch auf die Bürgermeister-Stelle in großen Städten, da das Dienstalter keine Sicherheit dafür giebt, daß dieselben die §. 148. vorausgesetzten Eigenschaften in vorzüglichem Grade besitzen. Die Ernennung des Bürgermeisters soll daher nach der Präsentation der Stadtverordneten geschehen, welche nicht auf die vorhandenen Magistrats-Mitglieder beschränkt ist.

Zum §. 146.

a) Das Ministerium des Innern ist autorisirt, wenn die Stadtverordneten ihre Magistrats-Mitglieder aus eigener Bewegung auf Lebenszeit, oder doch auf längere als die in der Städte-Ordnung vorgeschriebene Zeit wählen, diese Wahlen, wenn keine Bedenken dabei obwalten, zu genehmigen.

b) Die Vorschrift wegen des regelmäßigen Ausscheidens der Magistrats-Mitglieder bezieht sich nur auf die Unbesoldeten. Damit diese Vorschrift ausgeführt werde, muß von den bei der Einführung der Städte-Ordnung gewählten unbesoldeten Magistratualen in den ersten Jahren die erforderliche Zahl durchs Loos ausscheiden.

Zum §. 147.

Die Erklärung eines unbesoldeten Magistrats-Mitgliedes, nach Ablauf der ersten drei Jahre das

Do §§. 142—144.

Jeżeli potrzeba którego miasta nie wymaga wszystkich tych urzędników, których ustanowienie jest w tych §§. przepisane, może Minister spraw wewnętrznych i policyi, za wnioskiem magistratu i reprezentantów, po zażądaniu opinii regencyi, dyspensować od przyjęcia urzędników za niepotrzebnych uznanych, mianowicie też dozwolić w średnich miastach połączenia posad burmistrza i syndyka.

Do §§. 144.

Najstarsi uczeni Radzcy miejscy nie mają jako tacy żadnego prawa do urzędu burmistrzowskiego w wielkich miastach, ile że wiek służbowy nie oddaje pewności, iżby oni zastrzeżone w §. 148. przymioty w znacznym posiadali stopniu. Mianowanie więc burmistrza nastąpić ma według przedstawienia reprezentantów, które nie ogranicza się na urzędujących właśnie członków magistratu.

Do §. 146.

a) Skoro reprezentanci obierają członków magistratu z własnego pochopu na całe życie, lub przynajmniej na dłuższy czas, jak jest przepisany ordynacją miejską, może Ministerstwo spraw wewnętrznych wybory te, jeżeli żadne nie zachodzą wątpliwości, approbować.

b) Przepis względem regularnego występowania członków magistratu, ściąga się tylko do niepłatnych. Aby przepis ten przywiedzionym był do skutku, musi z obranych przy zaprowadzeniu ordynacyi niepłatnych urzędników magistratowych w pierwszych latach potrzebna liczba przez los wystąpić.

Do §. 147.

Oświadczenie się niepłatnego członka Magistratu względem złożenia urzędu po upłynie-

Amt niederzulegen, muß vor Eintritt des Termins zu den neuen Wahlen geschehen.

Zum §. 148.

Jedes Magistrats-Mitglied wird vor Antritt seines Amts nach folgender Formel vereidet:

Ich N. N. schwöre, dem Könige unterthänig, treu und gehorsam zu seyn, und das mir anvertraute Amt immer nach bestem Wissen und Gewissen so zu verwalten, wie die Gesetze es vorschreiben, auch aus allen meinen Kräften und ohne alle Neben-Rücksichten das Wohl des Staats und der Stadt zu fördern. So wahr ꝛc.

Zum §. 149.

Wenn auch nur in Hinsicht der auf 12 Jahre erwählten Magistrats-Mitglieder ausdrücklich vorgeschrieben ist, daß sie sich einer Prüfung unterwerfen müssen, so ist dadurch doch nicht ausgeschlossen, daß die Regierungen auch die auf 6 Jahre zu wählenden einer Prüfung unterwerfen können, wenn sie eine solche für nothwendig erachten, um sich von ihrer gesetzlichen Qualifikation zu überzeugen.

Zum §. 150.

Eine während der Dienstzeit entstehende Verschwägerung zwischen Magistratspersonen hat nicht die Folge, daß eine von beiden ihr Amt niederlegen müßte.

Zum §. 152.

a) Die Wahlen der Magistratspersonen sind in der Regel nicht eher, als ein Jahr, und nicht später als sechs Monate vor Ablauf der Dienstzeit vorzunehmen. Doch können aus besondern Rücksichten, hauptsächlich wenn die Stadtverordneten eine Magistratsperson auf Lebenszeit, oder doch auf längere als die vorgeschriebene Dienstzeit wählen, auch frühere Wahlen bestätigt werden.

niu pierwszych trzech lat, powinno nastąpić przed nastaniem terminu do nowych wyborów.

Do §. 148.

Każdy członek Magistratu wykona przed objęciem urzędu przysięgę na następującą rotę:

Ja N. N. przysięgam, iż będę Królowi poddanym, wiernym i posłusznym, oraz że sprawować będę powierzony mi urząd zawsze podług najlepszéj mojéj wiedzy i sumienia tak, jak prawa przepisują, niemniéj starać się z całych moich sił i bez wszelkich pobocznych względów o pomnożenie dobra kraju i miasta. Tak mi i t. d.

Do §. 149.

Lubo tylko we względzie wybranych na lat 12 członków Magistratu wyraźnie przepisano, iż powinni zdać examen, to przecież Regencje mogą żądać zdania examinu i od osób na lat 6 obranemi być mających, skoro tego uważają potrzebę, dla przekonania się o ich przepisanéj zdatności.

Do §. 150.

Skojarzone w ciągu urzędowania powinowactwo między urzędnikami magistratowymi nie staje się przyczyną, iżby jeden z pomiędzy nich urząd swój złożyć musiał.

Do §. 152.

a) Wybory urzędników magistratu zwykle nie prędzéj, jak rok, a nie późniéj jak sześć miesięcy przed upłynieniem czasu służby, przedsiębrać należy. Wszakże z szczególnych względów, zwłaszcza gdy reprezentanci obierają urzędnika magistratowego na całe życie, lub przynajmniéj na czas dłuższy od przepisanego, mogą i dawniejsze wybory być potwierdzonemi.

b) Wenn zwei Kandidaten mit gleichen Stimmen präsentirt werden, so steht der Regierung die Auswahl zu.

b) Gdy dwóch kandydatów przedstawionych jest z równemi glosami, Regencja może wybierać.

Zum §. 154.

Wenn beharrlich unqualifizirte Subjekte präsentirt werden, so ist die Regierung berechtigt, die Stelle auf Kosten der Stadt kommissarisch verwalten zu lassen.

Do §. 154.

Jeżeli z uporem przedstawiane są niezdatne osoby, wolno Regencyi powierzyć sprawowanie urzędu kommissarzowi na koszt miasta.

Zum §. 157.

a) Zu den Stellen der besoldeten städtischen Unter-Bedienten dürfen keine andere, als versorgungsberechtigte Militair-Invaliden gewählt werden. Doch ist diese Verpflichtung auf diejenigen Stellen, welche eine höhere oder eigenthümliche Geschäftsbildung erfordern, nur in soweit zu beziehen, als versorgungsberechtigte Militair-Invaliden vorhanden sind, welche diese Bildung besitzen.

b) Diejenigen Magistrats-Unterbeamten, welche blos zu mechanischen Dienstleistungen bestimmt sind, dürfen auch auf Kündigung angenommen werden. Von dieser Kündigung ist aber nur unter den Formen Gebrauch zu machen, welche die Geschäfts-Anweisung für die Regierungen vom 31sten Dezember 1825. vorschreibt.

Do §. 157.

a) Na niższe posady miejskie płatne nie wolno obierać jak tylko inwalidów wojskowych mających prawo do zaopatrzenia. Wszakże obowiązek ten ściąga się do posad, wymagających wyższego lub właściwego wykształcenia biurowego, tylko o tyle, o ile takowi inwalidzi wojskowi wykształcenie to posiadają.

b) Niżsi oficyaliści magistratowi, przeznaczeni tylko do posług mechanicznych, mogą także na wypowiedzenie być przyjmowani. Wszakże z tego wypowiedzenia można użytek robić tylko z zachowaniem form, przepisanych instrukcyą dla władz Regencyjnych z dnia 31. Grudnia 1825.

Zu §§. 159. und 161.

a) Die Pension eines ausgeschiedenen Magistrats-Mitgliedes oder Unterbeamten fällt ganz weg, wenn derselbe gerichtlich eines Verbrechens überführt wird, weshalb er seines Amtes entsetzt werden müßte.

b) Die Pension ruht:

1) wenn der Pensionirte sich außerhalb des Preußischen Staats niederläßt, oder in fremde Dienste tritt, bis zu seiner Rückkehr;

2) wenn derselbe ein Staats- oder Kommunalamt übernimmt, dessen Einkünfte denen seines ehemaligen städtischen Postens gleichkommen oder dieselben übersteigen, so lange als er im Besitze

Do §§. 159. i 161.

a) Emerytura wyszłego członka Magistratu lub urzędnika niższego ustaje całkiém, skoro tenże zostaje sądownie przekonanym o zbrodnię, dla któréjby posadę utracił.

b) Emerytura pozostaje w zawieszeniu:

1) gdy pobierający emeryturę osiada za granicą państw pruskich, lub wchodzi w obcą służbę, aż do jego powrotu;

2) gdy tenże przyjmuje urząd krajowy lub kommunalny, z którego dochody wyrównywają dochodom z niegdyś jego urzędu miejskiego lub je przewyższają, do-

dieses Amtes ist. Ist damit eine Wohnungs-Veränderung verbunden, so muß ihm die Pension noch auf ein Jahr gewährt werden. Die Annahme eines Privatdienstes hat auf die Fortzahlung der Pension keinen Einfluß;

3) wenn dem Pensionirten in Staats- oder Kommunal-Geschäften, die er in seinem Wohnorte verrichten kann, fixirte Diäten (nicht Reisekosten für auswärtige Geschäfte) bewilligt werden, deren Betrag seiner ehemaligen Dienst-Einnahme gleich ist, oder diese übersteigt, so lange als dieses Verhältniß dauert.

c) Die Pension wird vermindert:

1) wenn der Pensionirte ein Staats- oder Kommunalamt erhält, dessen Ertrag mit Inbegriff der Pension die frühere Diensteinnahme übersteigt, und zwar um so viel, als dieser Ueberschuß beträgt, und auf so lange als dies währt;

2) ist damit eine Veränderung des Wohnorts verbunden, so wird, wie oben unter b) No. 2. bestimmt ist, die volle Pension noch auf ein Jahr fortgewährt.

Die vorstehenden Bedingungen finden jedoch nicht Statt, wenn Pensionarien sich mit den Stadtverordneten über andere Grundsätze freiwillig einigen.

d) Bei Berechnung der den Magistratualen auszusetzenden Pensionen sind den Besoldungen die rechtmäßigen Emolumente hinzuzurechnen, und zwar die unbestimmten nach dem Durchschnitte der letzten sechs Jahre.

Zu §§. 167. und 184.

Die Stadtgemeinen sind von den Beiträgen zur Unterhaltung der Gerichtsbehörden sowohl, als der vom Staate außerhalb der Magistráte besonders angeordneten Polizeibehörden entbunden. Die erwähn-

póki na tymże urzędzie pozostaje. Jeżeli to zmianę mieszkania za sobą pociąga, należy mu jeszcze rok jeden wypłacać emeryturę. Przyjęcie służby prywatnéj nie ma żadnego na dalsze wypłacanie emerytury wpływu;

3) gdy emerytowi, w czynnościach rządowych lub kommunalnych, które w mieyscu zamieszkania uskuteczniać może, akordowane są stałe dyety (nie koszta podróży za zamiejscowe czynności), których ilość wyrównywa jego niegdyś dochodom służbowym, lub je przewyższa, dopóki stósunek ten ma miejsce.

c) Emerytura zostaje zmniejszoną:

1) gdy emeryt dostaje urząd krajowy lub kommunalny, którego płaca, razem z emeryturą biorąc, przewyższa dawniejszy dochód służbowy i wprawdzie o tyle, ile ta przewyżka wynosi, i na tak długi czas, dopóki to ma miejsce;

2) jeżeli to pociąga za sobą zmianę miejsca mieszkania, wówczas, jak wyżéj pod *b*) Nro. 2. postanowiono, całkowitą emeryturę jeszcze przez rok pobiera.

Wszakże powyższe postanowienia nie mają miejsca, skoro emeryci umówią inne z reprezentantami zasady.

d) Przy obliczaniu emerytur urzędnikom magistratowym należy do salaryj dorachowywać prawne emolumenta, i wprawdzie niestałe podług przecięcia sześciu lat ostatnich.

Do §§. 167. i 184.

Gminy miejskie uwolnione są od składek tak na utrzymywanie władz sądowych, jakotéż władz policyjnych przez Rząd za obrębem Magistratów oddzielnie ustanowionych.

ten Behörden bleiben aber im ungestörten Besitze der Lokale, die sie inne haben.

Obige gesetzliche Bestimmung ist nach dem strengen Wortverstande zu erklären. Die Unterhaltung der gedachten Behörden, namentlich ihre Besoldung und die Kosten, welche zu ihrem unmittelbaren Geschäftsbetriebe für Heizung, Erleuchtung, Büreau-Bedürfnisse und dergl. erforderlich sind, bestreitet daher der Staat, und bezieht dafür die Sporteln, als den unmittelbaren Erwerb dieser Behörden. Alle übrige, sowohl allgemeine als besondere Verpflichtungen, wenn sie nicht gesetzlich abgeändert sind, oder noch abgeändert werden, müssen die Stadtgemeinen in der bisherigen Art, gegen den Fortgenuß der bisher bezogenen Nutzungen, fernerhin erfüllen.

In Absicht der Lokalien soll die darauf sich beziehende Stelle des Gesetzes vom 30sten Mai 1820., der wegen Errichtung von Untergerichten in den ehemals Sächsischen Provinzen, vom 4ten Mai 1820. ertheilten Instruktion gemäß, in Anwendung gebracht werden, worin §. 3. b. bestimmt ist, daß nur die Lokalien, welche bisher schon zum Sitze der Gerichte gedient haben, oder dazu gewidmet werden können, ohne andern nöthigen Kommunal-Bestimmungen Eintrag zu thun, den Gerichten unentgeldlich einzuräumen sind. Wenn darüber Zweifel entstehen, ob ein Lokal ohne Beeinträchtigung anderer nöthiger Kommunal-Bestimmungen dem Zwecke gewidmet werden kann, so sollen darüber lediglich die Regierungen, mit Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern, welches sich alsdann mit dem Justiz-Ministerio zu vernehmen hat, entscheiden.

Zum §. 179. a.

Die Vorschrift, zufolge welcher jede Kirche einen Ober-Vorsteher aus dem Magistrate und zwei Vorsteher aus der Gemeine erhalten soll, gilt nur denjenigen Kirchen, deren Patron der Magistrat oder die Stadt ist.

Zum §. 183. a.

Wenn bei polizeilichen Veranstaltungen Gefahr im Verzuge ist, und das Gutachten der Stadtverord-

Wszakże władze te pozostają w nienaruszoném posiadaniu lokalów, które zajmują.

Powyższe postanowienie prawne tłómaczyć należy podług ścisłego znaczenia wyrazu. A więc utrzymanie rzeczonych władz, mianowicie ich salarje i koszta, jakie pociąga za sobą bezpośrednie ich urzędowanie na opał, oświecenie, potrzeby biurowe i t. p., podejmuje rząd i pobiera za to szportle, jako bezpośredni ich zarobek. Wszelkie inne, ogólne jak szczególne obowiązki, jeżeli nie są prawnie lub nie będą jeszcze zmienione, muszą być przez gminy miejskie w dotychczasowym sposobie, za dalszém dotychczasowych korzyści używaniem, i napotém dopełniane.

Co do lokalów, odnoszące się do tego punktu miejsce ustawy z dnia 30. Maja 1820., ma być według instrukcyi względem urządzenia niższych władz sądowych w niegdyś prowincyach saskich z dnia 4. Maja 1820. wydanéj, stósowaném, gdzie w §. 3. *b.* postanowiono, że lokalności tylko, które dotąd już służyły do urzędowania sądownictw, lub do tego użyte być mogą, bez ubliżenia innym potrzebnym ustanowieniom gminnym, bezpłatnie Sądom dane być mają. Skoro wątpliwości zajdą, czyli lokal bez ubliżenia innym potrzebnym ustanowieniom kommunalnym może być na ten cel użytym, Regencye same mają rzecz rozstrzygnąć, z zastrzeżeniem rekursu do Ministerstwa spraw wewnętrznych, które wówczas znieść się powinno z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Do §. 179. *a.*

Przepis, podług którego każdy kościoł powinien mieć jednego nadekonoma z magistratu, i 2 ekonomów z gminy, ściąga się tylko do kościołów kollacyi magistratu lub miasta.

Do §. 183. *a.*

Skoro pod względem rozporządzeń policyjnych niebezpieczeństwo z przewłoki zacho-

neten über die erforderlichen Kosten nicht vorher eingeholt werden kann, so ist der Magistrat berechtigt und verpflichtet, auf seine Verantwortlichkeit, über welche demnächst die Regierung entscheidet, aus den bereitesten Kämmerei-Mitteln die erforderlichen Gelder zu entnehmen.

dzi, i opinia reprezentantów niemoże być wprzody względem potrzebnych kosztów zażądaną, Magistrat mocen jest i obowiązany, użyć potrzebnych pieniędzy *ex paratissimis* funduszu kamlaryjnego na swą odpowiedzialność, względem któréj następnie Regencja rozstrzyga.

Zum §. 184.

Den Stadtverordneten steht blos die Feststellung der Grundsätze zu, nach welchen die Beiträge der Einwohner erhoben werden sollen. Die Repartition der Abgaben nach diesen Grundsätzen auf die Einzelnen ist Sache der Ausführung und gehört daher zur Kompetenz des Magistrats. Wo es nöthig ist, kann zu dieser Vertheilung eine besondere Kommission, nach den §. 175. festgestellten Grundsätzen, errichtet werden.

Do §. 184.

Do reprezentantów należy tylko ustanowienie zasad, podług których składki mieszkańców mają być ściągane. Repartycja podatków według tych zasad na pojedyńczych mieszkańców jest sprawą wykonawczą, a zatém należy do kompetencyi magistratu. Gdzie potrzeba, może być do tego rozkładu osobna kommissja, według przepisanych §. 175. zasad ustanowioną.

Zum §. 189.

a) Erbverpachtungen städtischer Grundstücke sind wie Veräußerungen zu behandeln.
b) Zur Gültigkeit der Lizitation ist erforderlich:
   1) ein öffentlich bis zum Termin aushangender Anschlag;
   2) einmalige Bekanntmachung durch die Amtsblätter der Regierung und durch die öffentlichen Blätter des Orts und Kreises:
   3) eine Frist von 6 Wochen von der Bekanntmachung bis zum Lizitations-Termine;
   4) Abhaltung des Lizitations-Termins durch eine Justiz- oder Magistrats-Person.
c) In besondern Fällen und mit Uebereinstimmung beider Stadtbehörden kann die Regierung auch den Verkauf aus freier Hand gestatten, sobald sie sich überzeugt, daß der Vortheil der Gemeine dadurch befördert, oder solche doch nicht benachtheiligt wird.

Do §. 189.

a) Wieczyste wydzierzawienia gruntów miejskich uważać należy jak alienacje.
b) Dla ważności licytacyi potrzebnemi są:
   1) publicznie aż do terminu wywieszony afisz;
   2) umieszczenie raz obwieszczenia w Dziennikach urzędowych Regencyi i w pismach publicznych miejsca i powiatu;
   3) termin 6tygodniowy od ogłoszenia aż do terminu licytacyi;
   4) odbycie terminu licytacyi przez urzędnika sądowego lub magistratowego.
c) W szczególnych zdarzeniach i za porozumieniem się obydwóch władz miejskich dozwolić może Regencja także przedaży z wolnéj ręki, skoro się przekonywa, iż to jest z korzyścią lub przynajmniéj nie ze szkodą dla gminy.

Zum §. 191.

Die Verbindlichkeit, öffentliche Stadt-Aemter anzunehmen, bezieht sich nur auf die unbesoldeten. Zu Annahme besoldeter Stadt-Aemter findet keine Verbindlichkeit Statt.

Do §. 191.

Obowiązek przyjęcia publicznych urzędów miejskich ściąga się tylko do niepłatnych. Do przyjęcia płatnych urzędów miejskich nie ma żadnego obowiązku.

Zum §. 34. der Instruktion für die Stadt-Verordneten.

Bei der Wahl der Magistratspersonen soll immer noch Analogie desjenigen, was §. 94 der Städte-Ordnung vorgeschrieben ist, die Abstimmung über die Kandidaten durch geheime Stimmzeichen Statt finden.

Nachdem nun Seine Majestät der König mittelst der vorgedruckten Allerhöchsten Kabinetsorder vom 4ten d. M. diese Zusammenstellung zu genehmigen, auch, in sofern die darin enthaltenen Vorschriften auf Ministerial-Verfügungen beruhen, solche zu bestätigen und die gesetzliche Publikation derselben anzubefehlen huldreichst geruhet haben, so wird solche hierdurch zur Nachachtung öffentlich bekannt gemacht.

Wenn außer vorstehenden Bestimmungen eine auf die Städte-Ordnung vom 19. Novbr. 1808. einwirkende gesetzliche Vorschrift ergangen ist, so versteht es sich von selbst, daß, so lange ihre Aufhebung nicht ausdrücklich bekannt gemacht wird, ihrer gesetzlichen Kraft durch die hier übersehene Aufnahme derselben nichts entzogen werden soll.

Berlin, den 14. Juli 1832.

Der Minister des Innern u. der Polizei.

Frh. v. Brenn.

Do §. 34. instrukcyi dla reprezentantów miasta.

Przy wyborze urzędników magistratowych ma zawsze podług analogii przepisu §. 94. ordynacyi miejskiéj, odbywać się głosowanie na kandydatów przez tajne znaki.

Gdy tedy N. Pan raczył przez wydrukowany tu na wstępie najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 4. m. b. zebranie to aprobować, onemuż, o ile zawarte w niém przepisy na ministeryalnych opierają się rozporządzeniach, udzielić sankcyą i ogłoszenie w przepisanym sposobie nakazać, takowe przeto obwieszcza się niniejszém, aby się do niego stósowano.

Jeżeli prócz powyższych postanowień wyszedł jaki przepis prawny wpływający na ordynacją miejską z dnia 19. Listopada 1808., tedy rozumi się samo z siebie, że, dopóki zniesienie onegoż nie będzie wyraźnie ogłoszoném, nic nie traci z swéj prawnéj mocy przez to, iż tu nie został umieszczonym.

Berlin, dnia 14. Lipca 1832.

Minister spraw wewnętrznych i policyi.

Baron Brenn.

(No. 1371.) Allerhöchste Kabinetsorder vom 17. Juli 1832., wegen Verleihung der Städte-Ordnung vom 17ten März 1831., an die Städte Rawicz und Fraustadt.

Auf Ihren Antrag vom 27sten v. M. will Ich den Städten Rawicz und Fraustadt, dem von beiden geäußerten Wunsche gemäß, die revidirte Städte-Ordnung vom 17ten März v. J. verleihen, und Sie ermächtigen, wegen Einführung derselben durch den

(No. 1371.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 17. Lipca 1832. względem nadania miastom Rawiczowi i Wschowie ordynacyi miejskiéj z dnia 17. Marca 1831.

Na wniosek WPana z dnia 27. z. m. nadaję miastom Rawiczowi i Wschowie, stósownie do ich życzenia, przejrzaną ordynacją miejską z dnia 17. Marca r. z. i upoważniam WPana, ażebyś względem zaprowadzenia jéj przez Na-

Ober-Präsidenten der Provinz Posen das Weitere zu verfügen, auch die Bekanntmachung zu veranlassen.

Berlin, den 17ten Juli 1832.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatsminister Freiherrn v. Brenn.

czelnego Prezesa prowincyi Poznańskiéj wydał dalsze rozporządzenie, także publikacyą zarządził.

Berlin, dnia 17. Lipca 1832.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Ministra Stanu Barona Brenn.

(No. 1372) Allerhöchste Kabinetsorder vom 19ten Juli 1832., den Geschäftsbetrieb des Geheimen Ober-Tribunals und die Ausfertigung der Revisions-Erkenntnisse mit den Entscheidungsgründen, betreffend.

Zur Beschleunigung der Entscheidungen des Geheimen Ober-Tribunals bestimme Ich hierdurch auf den Bericht des Staatsministeriums vom 25sten v. M. und nach dessen Anträgen:

1.

Das Geheime Ober-Tribunal wird in drei Senate getheilt, und jedem derselben eine angemessene Anzahl von Räthen überwiesen.

2.

Der Präsident des geheimen Ober-Tribunals, oder sein Stellvertreter, leitet die sämmtlichen Geschäfte. Er führt den Vorsitz in allen drei Senaten.

3.

Die Vertheilung der Mitglieder in die Senate erfolgt durch den Justiz-Minister, welchem die Aufsicht über das Geheime Ober-Tribunal zusteht. Es hat derselbe auch künftig am Schlusse jeden Jahres einige Räthe aus dem einen in den andern zu versetzen. Die Mitglieder der verschiedenen Senate haben gleichen Rang.

4.

Jeder Senat bearbeitet die ihm zugetheilten Spruchsachen selbstständig. Bei der Vertheilung soll

(No. 1372.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 19. Lipca 1832., tyczący się procedury Tajnego najwyższego Trybunału i wydawania wyroków rewizyinych z powodami decyzyi.

W celu przyspieszenia wyroków Tajnego najwyższego Trybunału, postanawiam w skutek sprawozdania Ministeryi Stanu z dnia 25. z. m. i według jego wniosków:

1.

Najwyższy tajny Trybunał dzieli się na trzy Senaty i dla każdego z nich przeznacza się stósowna liczba Radzców.

2.

Prezes najwyższego Trybunału tajnego, lub zastępca jego, kieruje wszystkiémi działaniami. Prezyduje w wszystkich trzech Senatach.

3.

Członków na Senaty podzieli Minister sprawiedliwości, który ma dozór nad najwyższym tajnym Trybunałem. Przesadzać on będzie także w przyszłości na końcu każdego roku kilku Radzców z jednego Senatu do drugiego. Członki Senatów mają równy stopień.

4.

Każdy Senat obrabia udzielnie wydzielone mu sprawy do wyrokowania. Przy wydzielaniu

jedoch möglichst darauf gesehen werden, daß jedem Senate gewisse Gattungen derselben ausschließlich zugewiesen werden. Der Justizminister hat deshalb die erforderlichen Anordnungen zu treffen, dabei aber hauptsächlich zu berücksichtigen, daß alle aus einer Provinz eingehende Rechtssachen, auf deren Entscheidung besondere Verfassungen, Rechte oder andere provinzielle Eigenthümlichkeiten einwirken, stets demselben Senate zur Bearbeitung und Entscheidung zugetheilt werden.

5.

Zur Abfassung gültiger Beschlüsse eines Senats ist die Anwesenheit von mindestens sieben Mitgliedern, den Präsidenten eingeschlossen, erforderlich. Die Relation eines abwesenden Referenten wird zwar verlesen, sein Votum aber bei Zählung der Stimmen nicht mitgerechnet.

6.

Enthält ein Senat wegen Krankheit, Tod oder Abwesenheit von Mitgliedern, nicht die vorgeschriebene Zahl, so ergänzt der Präsident dieselbe aus den beiden andern Senaten, aus welchen er, mit Beobachtung der Reihenfolge, eine gleich große Anzahl von Räthen einberuft.

7.

Ergiebt sich vor dem Vortrage der Relationen, daß die beiden Referenten auf die Abänderung zweier gleichförmigen Erkenntnisse antragen, und muß daher die Sache anderweit zum Referiren vertheilt werden, oder wird beim Vortrage die Abänderung zweier gleichförmigen Erkenntnisse beschlossen, so wird aus jedem der beiden anderen Senate ein neuer Referent ernannt.

Bei dem Vortrage der Sache müssen demnächst aber noch so viel Mitglieder aus jedem der anderen Senate der Reihefolge nach vom Präsidenten zugezogen werden, daß der Beschluß wenigstens von 13 Mitgliedern, den Vorsitzenden eingeschlossen, berathen, und von diesen nach der Stimmenmehrheit gefaßt wird.

8.

Alle Revisionserkenntnisse, ohne Unterschied der Gerichtshöfe, von welchen sie ergehen, sollen mit Ent-

trzeba jednakże na to jak najbardziéj uważać, żeby każdemu Senatowi pewne ich rodzaje wyłącznie oddawano. Minister sprawiedliwości wyda w téj mierze rozporządzenie, mając przytém szczególniéj na uwadze, ażeby wszelkie przychodzące z któréj prowincyi sprawy, na których rozstrzygnienie wpływają szczególne urządzenia, prawa lub inne prowincyalne właściwości, zawsze temu samemu Senatowi do obrabiania i rozstrzygania przypisywane były.

5.

Do wydania ważnych uchwał (konkluzów) Senatu potrzebną jest obecność najmniéj siédmiu członków, rachując w to Prezesa. Relacja nieprzytomnego referenta czyta się wprawdzie, lecz votum jego nierachuje się przy liczeniu głosów.

6.

Jeżeli Senat z przyczyny choroby, śmierci lub nieprzytomności członków, nie ma przepisanéj liczby, uzupełnia ją Prezes z obudwóch innych Senatów, z których, zachowując kolej, równą liczbę Radzców przywołuje.

7.

Jeżeli przed czytaniem relacyj okaże się, iż obadwaj referenci wnoszą o odmienienie dwóch jednostajnych wyroków, i rzecz ta przeto musi nanowo pójść ad referendum, lub jeżeli przy czytaniu uchwaloném zostanie odmienienie dwóch jednostajnych wyroków, wówczas z każdego z obudwóch innych Senatów mianuje się nowy referent.

Następnie zaś gdy rzecz przychodzi do odczytania, powinien Prezes jeszcze tylu członków z każdego z innych Senatów po kolei przywoływać, iżby nad conclusum najmniéj naradzało się 13 członków, rachując w to prezydującego, i takowe przez nich większością głosów stanęło.

8.

Wszystkie wyroki in revisorio, bez różnicy władz sądowych, od których wychodzą,

scheidungsgründen versehen, mit diesen ausgefertigt und den Parteien publizirt werden.

Das Staatsministerium hat die gesetzliche Bekanntmachung dieser Bestimmungen zu veranlassen.

Berlin, den 19ten Juli 1832.

Friedrich Wilhelm.

An das Staatsministerium.

mają być powodami decyzyi opatrzone, z temiż wygotowane i stronom publikowane.

Ministerjum Stanu zarządzi ogłoszenie tych postanowień w przepisanym sposobie.

Berlin, dnia 19. Lipca 1832.

FRYDERYK WILHELM.

Do Ministerjum Stanu.

(No. 1373.) Gesetz, betreffend die Laudemien rc. von Rustikalstellen in Schlesien. Vom 19ten Juli 1832.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen rc. rc.

Da Zweifel enstanden sind über die Erfordernisse des Beweises, daß auch Erben in absteigender Linie zur Entrichtung von Laudemien oder anderen bei Vererbung von Rustikalstellen in Schlesien üblichen Abgaben verpflichtet sind, so verordnen Wir, mit Beziehung auf das Gutachten Unserer Gesetz = Kommission vom 6ten Januar 1804. und Unserer Order vom 8ten November 1804., deren Inhalt durch die Reskripte Unseres Justiz-Ministeriums vom 28sten Januar und 17ten November 1804. zur öffentlichen Kenntniß gebracht worden, nach dem Antrage Unseres Staats-Ministeriums und nach erfordertem Gutachten Unseres Staatsraths:

§. 1.

Zur Begründung des gutsherrlichen Rechts, Laudemien oder andere bei der Vererbung von Rustikalstellen in Schlesien übliche Abgaben, von Erben in absteigender Linie, fordern zu dürfen, soll in Ermangelung eines besondern Rechtstitels der Beweis genügen, daß bei der Besitzung, von welcher die Abgabe gefordert wird, diese Abgabe von Descendenten in den bei-

(No. 1373.) Ustawa tycząca się laudemiów i t. d. z posad włościańskich w Szląsku. Z dnia 19. Lipca 1832.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożéj Łaski, Król Pruski etc. etc.

Ponieważ zaszły w tém wątpliwości, na czém zależy dowód, że i spadkobiercy w linii zstępnéj obowiązani są do opłacenia laudemiów lub innych przy odziedziczaniu posad włościańskich w Szląsku zwyczajnych danin, zaczém, odwołując się do opinii Naszéj Kommissyi prawodawczéj z dnia 6. Stycznia 1804. i do Naszego rozkazu z dnia 8. Listopada 1804., których treść przez reskrypta Naszego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 28. Stycznia i 17. Listopada 1804. do publicznéj wiadomości podaną była, stanowimy, stósownie do wniosku Naszego Ministeryi Stanu i po zażądaniu opinii Naszéj Rady Stanu:

§. 1.

Celem uzasadnienia prawa dominialnego do żądania laudemiów lub innych, przy odziedziczaniu posad włościańskich w Szląsku będących w zwyczaju danin, od spadkobierców w linii zstępnéj, ma, w niedostatku wyraźnego tytułu prawnego, dostatecznym być dowód, iż od posiadłości, z któréj danina jest żądaną,

den Fällen entrichtet worden ist, welche dem nun streitigen Falle zunächst vorangegangen sind.

§. 2.

Ist die Abgabe in den beiden erwähnten Fällen nach verschiedenen Sätzen entrichtet worden, so wird der niedrigste Satz zur vorläufigen Norm angenommen, dem Berechtigten jedoch vorbehalten, die Verpflichtung des Besitzers der Rustikalstelle zu einem höheren Satze, wider denselben im Prozesse auszuführen.

§. 3.

Das gegenwärtige Gesetz soll in allen noch nicht rechtskräftig entschiedenen Fällen Anwendung finden.

Urkundlich unter Unserer Allerhöchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insiegel.

Gegeben Berlin, den 19ten Juli 1832.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Carl, Herzog von Mecklenburg.

Frh. v. Brenn. v. Kamptz. Mühler.

Beglaubigt: Friese.

danina ta opłacaną była przez spadkobierców zstępnych w obu przypadkach, które sporny obecnie pizypadek bezpośrednio poprzedziły.

§. 2.

Jeżeli danina ta w obu wspomnionych przypadkach nie w równéj ilości była opłaconą, przyjmuje się najmniejsza ilość za tymczasową normę, zastrzegając jednakże dominio, ażeby przez proces dowiodło właścicielowi posady włościańskiéj, iż wyższą daninę obowiązanym jest płacić.

§. 3.

Ustawa niniejsza ma być we wszystkich nie rozstrzygniętych jeszcze prawomocnie przypadkach stósowaną.

W dowód podpisaliśmy ją własnoręcznie i pieczęć Królewską wycisnąć kazali.

Dan w Berlinie, dnia 19. Lipca 1832.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Karol, Xiążę Meklenburski.

Baron Brenn. Kamptz. Mühler.

Zgodno: Friese.

(No. 1374.) Allerhöchste Kabinetsorder vom 22sten Juli 1832., betreffend die Bestrafung des Diebstahls an Sachen, die nicht unter genauer Aufsicht und Verwahrung gehalten werden können.

Zur Beseitigung der Zweifel über die Strafe des Diebstahls an Sachen, die nicht unter genauer Aufsicht und Verwahrung gehalten werden können, setze Ich, auf den Bericht des Staatsministeriums vom 13ten d. M., hierdurch deklaratorisch fest: daß der im Allgemeinen Landrechte Th. 2. Tit. 20. §§. 1137—1140. bei dem Hausdiebstahle gemachte Unterschied zwischen großen und kleinen Diebstählen, auf die in

(No. 1374.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 22. Lipca 1832. względem karania kradzieży rzeczy, które niemogą być pod ścisłym dozorem i w zachowaniu trzymane.

W celu usunięcia wątpliwości względem karania kradzieży rzeczy, których niemożna mieć pod ścisłym dozorem i trzymać w zachowaniu, postanawiam, w skutek sprawozdania Ministeryi Stanu z dnia 13. m. b., niniejszém w sposobie objaśnienia: iż różnica między wielkiemi i małemi kradzieżami, przyjęta w Powsz. Prawie Kr. Cz. 2. Tyt. 20. §§. 1137—1140. pod

§§. 1141 — 1144. a. a. O. bezeichneten Diebstähle an Sachen, die nicht unter genauer Aufsicht und Verwahrung gehalten werden können, keine Anwendung finde, diese Diebstähle vielmehr, ohne Rücksicht auf den Werth des entwendeten Gegenstandes, jederzeit mit der im §. 1140 a. a. O. bestimmten Strafe belegt werden sollen.

Diese Bestimmung ist durch die Gesetzsammlung zur allgemeinen Kenntniß zu bringen.

Berlin, den 22sten Juli 1832.

Friedrich Wilhelm.

An das Staatsministerium.

względem kradzieży domowéj, nie rozciąga się do oznaczonych w §§. 1141 — 1144. l. c. kradzieży rzeczy, których niemożna mieć pod ścisłym dozorem i trzymać w zachowaniu, owszém kradzieże te, bez względu na wartość ukradzionego przedmiotu, ulegać mają karze w §. 1140. l. c. oznaczonéj.

Postanowienie to ma być przez Zbiór Praw do wiadomości powszechnéj podaném.

Berlin, dnia 22. Lipca 1832.

FRYDERYK WILHELM.

Do Ministerjum Stanu.

(No. 1375.) Allerhöchste Kabinetsorder vom 22sten Juli 1832., betreffend die Appellations-Summen in dem ostrheinischen Theile des Regierungsbezirks Koblenz.

Auf Ihren Bericht vom 25sten Juni c. setze Ich, unter Aufhebung der verschiedenen gesetzlichen Bestimmungen über die Appellationssumme, welche in dem ostrheinischen Theile des Regierungsbezirks Koblenz gegenwärtig gelten, nach Ihrem Antrage fest: daß die Vorschriften im §. 3. No. 1. und 2. Tit 14. der Prozeß-Ordnung und in den §§. 108 — 110. des Anhangs zu derselben, in dem gedachten Landestheile, soweit darin das gemeine Recht gilt, bis auf weiteres befolgt werden sollen, und autorisire Sie, diese Order durch die Gesetzsammlung und die Amtsblätter der Provinz, welchen letztern auch die betreffenden Stellen der Prozeß-Ordnung und des Anhangs beizudrucken sind, zu publiziren und das Weitere zu verfügen.

Berlin, den 22sten Juli 1832.

Friedrich Wilhelm.

An die Staats- und Justizminister v. Kamptz und Mühler.

(No. 1375.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z dnia 22. Lipca 1832., tyczący się summ appellacyinych w wschodnioreńskiéj części obwodu Regencyi Koblenckiéj.

W skutek sprawozdania WPanów z dnia 25. Czerwca r. b., znosząc rozmaite prawne względem summy appellacyjnéj postanowienia, które w wschodnioreńskiéj części obwodu Regencyi Koblenckiéj w porę są obowięzującémi, stanowię podług Ich wniosku: iż przepisy w §. 3. No. 1. i 2. Tyt. 14. Ordynacyi Processowéj i w §§. 108 — 110. Dodatku do téjże, w rzeczonéj części kraju, o ile tamże prawo pospolite obowięzuje, aż do dalszego rozporządzenia mają być wykonywane, i upoważniam WPanów, ażebyście rozkaz ten przez Zbiór Praw i Dzienniki Urzędowe Prowincyi, w którychto ostatnich także przytoczone miejsca Ordykacyi Processowéj i Dodatku mają być wydrukowane, ogłosili i co wypada rozporządzili.

Berlin, dnia 22. Lipca 1832.

FRYDERYK WILHELM.

Do Ministrów Stanu i Sprawiedl. Kamptz i Mühler.